

Styringsgruppemøte

Klippfisk til Angola (FHF-900964)

Finn-Arne Egeness
Ingelinn Eskildsen Pleym

Agenda

- Bakgrunn
- Deltakere og organisering
- Angola
- Faser i prosjektet
  - Analyser av handelsstatistikk
  - Dybdeintervju med norske bedrifter
  - Dybdeintervju med angolesiske aktører
  - Markedsobservasjoner
- Diskusjon
  - Hva skal vi prioritere og hvorfor?
- Sted og tid for neste styringsgruppemøte
  - Torskefiskkonferansen i Tromsø

Bakgrunn

- Klippfisk er den største videreforedlede produktgruppen basert på villfanget fisk i norsk fiskeindustri
- Videre vekst og økte priser krever utvikling av både nye og eksisterende marked
- Angola er et mulig vekstmarked for norsk klippfisk i Afrika (Plan for markedsrettet FoU-arbeid i Afrika)
- Det fjerde største klippfiskmarkedet i verden (markedspenetrering)
- Kjøper klippfisk av sei, torsk, lange og brosme
- Økonomisk vekst, avhengig av hvordan den fordeles, kan øke både etterspørselen og konkurransen i det angolesiske klippfiskmarkedet

Deltakere og organisering

- FHF (Finansiør og prosjekteier)
  - Berit A. Hanssen (observatør)
- Nofima (Prosjektansvarlig)
  - Finn-Arne Egeness (Prosjektleder/Forsker)
  - Ingelinn Eskildsen Pleym (Forsker)
- Sagaci Research
- Styringsgruppe
  - Knut Haagensen (Jangaard Export)
  - Per-Owe Owesen (Olav E. Fiskerstrand)
  - Odd-Arild Sperre (Nils Sperre AS) / Helge Riise (Nils Sperre AS)
  - Christian Haakon Olsen (Nergård AS)
  - Ove Johansen, Observatør (Norges Sjømatråd)

Angola

- Tidligere portugisisk koloni
  - Kolonien oppløst i 1975
- Borgerkrig 1975 – 2002
  - Områdene innover i landet særlig rammet
  - Store investeringer for å bygge opp infrastruktur
- Dagens situasjon
  - Viktig handelspartner for Portugal
  - Mange portugisere i landet (100-200')
  - Stor kinesisk aktivitet, særlig i Luanda
    - 250` kinesere i Angola
  - Største norske eksportmarkedet i Afrika
    - Statoil stor operatør på sokkelen

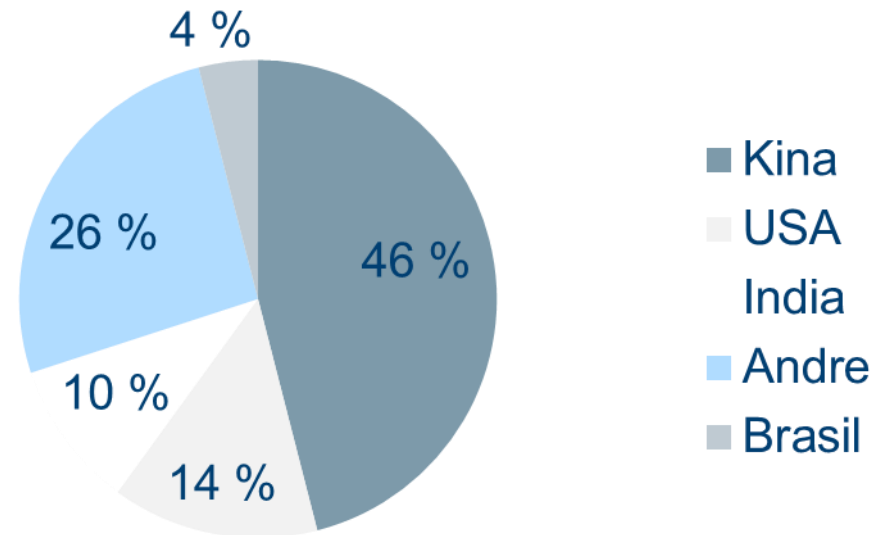
Angola

- Cirka 20 millioner innbyggere
- BNP USD 131 milliarder (2013)
  - 5. største økonomien i Afrika
  - 76. største økonomien i verden
- Årlig vekst på 2,5 – 17 prosent (BNP)
  - Oljeproduksjon på nærmere 2 millioner tonn fat om dagen
  - 7. største oljeeksporten i verden (Norge nummer 9)
- BNP per capita USD 6 300 (2012)
  - 143. største i verden

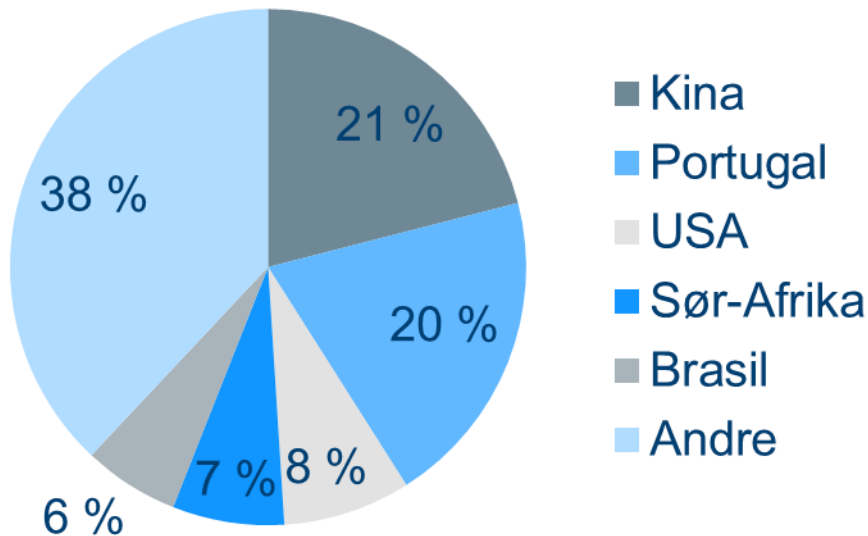
Angola

- Skjevfordeling av ressursene
  - Rundt 40 prosent lever i fattigdom
  - De 10 prosent fattigste har 0,6 prosent av ressursene
  - De 10 prosent rikeste har 44,7 prosent av ressursene
- Mange arbeider i landbruket
  - 85 prosent av arbeidsstyrken arbeider med landbruk
  - Utgjør rundt 10 prosent av BNP
- Detaljistleddet
  - 20 prosent omsetning i dagligvarekjeder og supermarkeder
  - 80 prosent omsetning på åpne markeder og gatehandlere

Eksportmarked

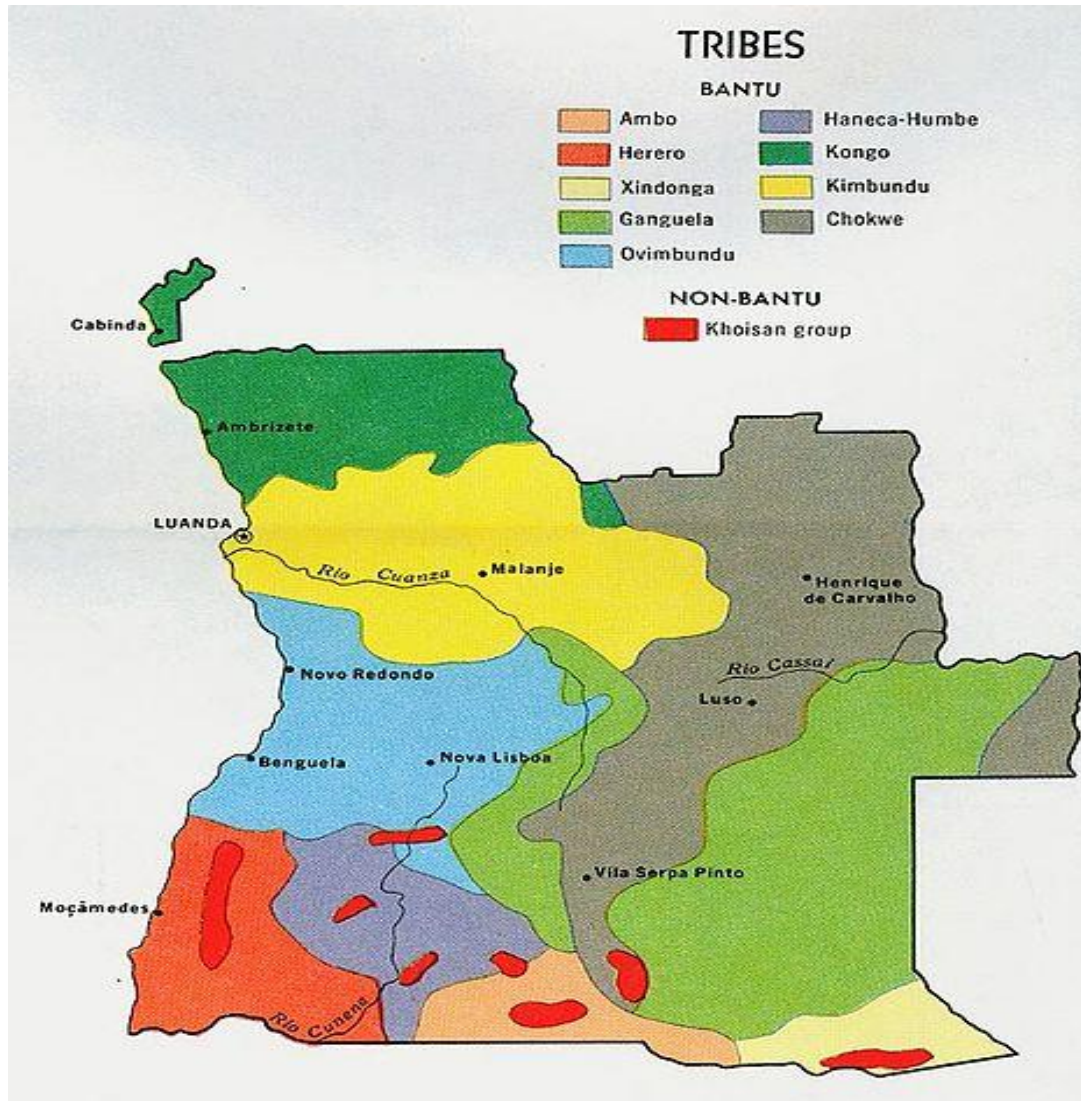

Importmarked

Befolkning

- Gjennomsnittsalderen er 17,7 år
- Forventet levealder 55 år
- Store familier
- Cirka 70 prosent kan lese og skrive

- Ovimbundu (40%)
- Kimbundu (Ambundu) (25 %)
- (Ba)Kongo (13 %)
- Mesticos (2%)
- Portugisere (1 %)
- Kinesere (1,5 %)

Tallene er estimater

- Hvem spiser klippfisk?

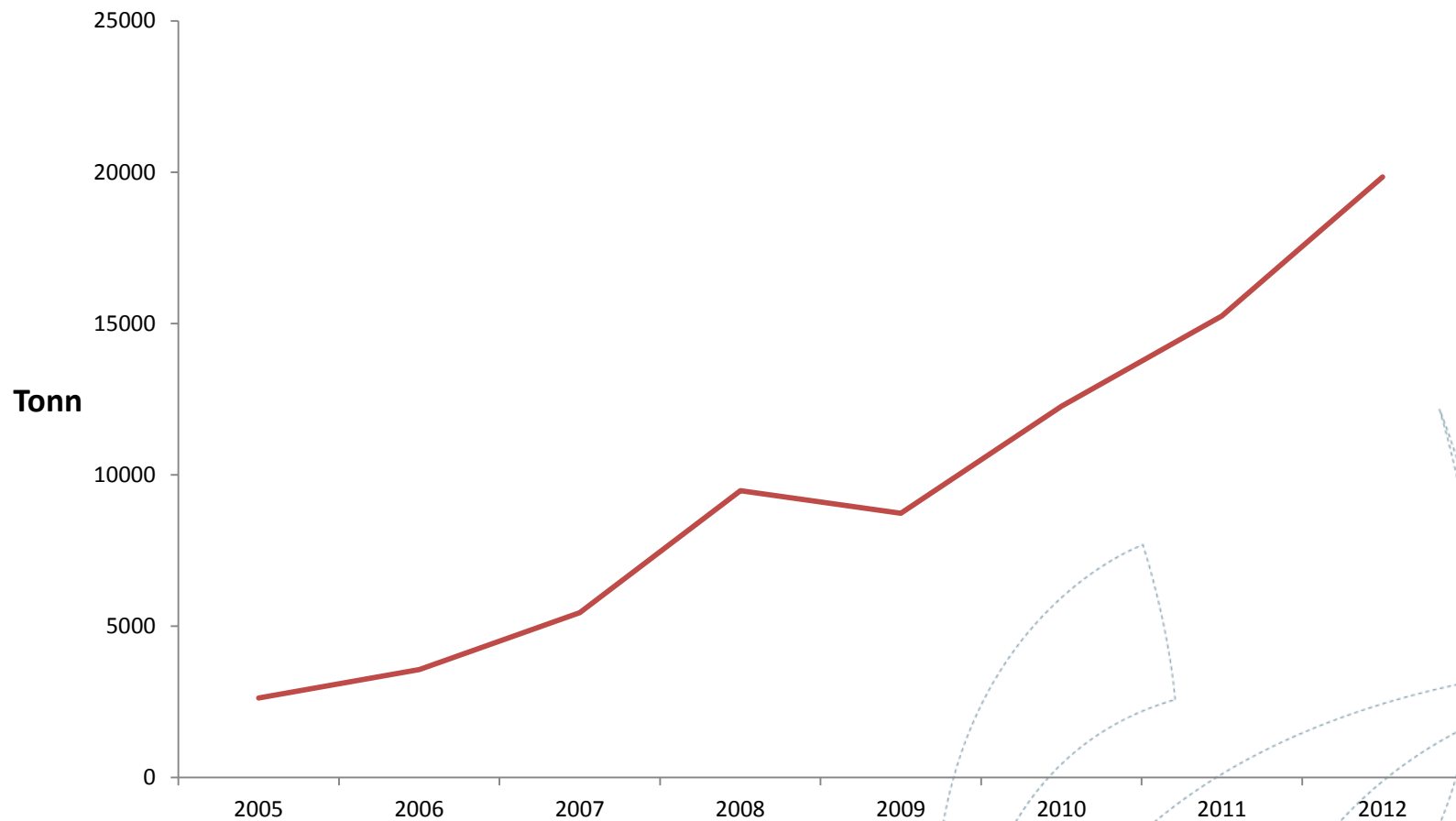
Faser

- **Fase 1**
  - Kunnskapsstatus basert på analyser av handelsstatistikk
- Fase 2
  - Dybdeintervju med norske aktører
- Fase 3
  - Dybdeintervju med angolesiske aktører
- Fase 4
  - Markedsobservasjoner

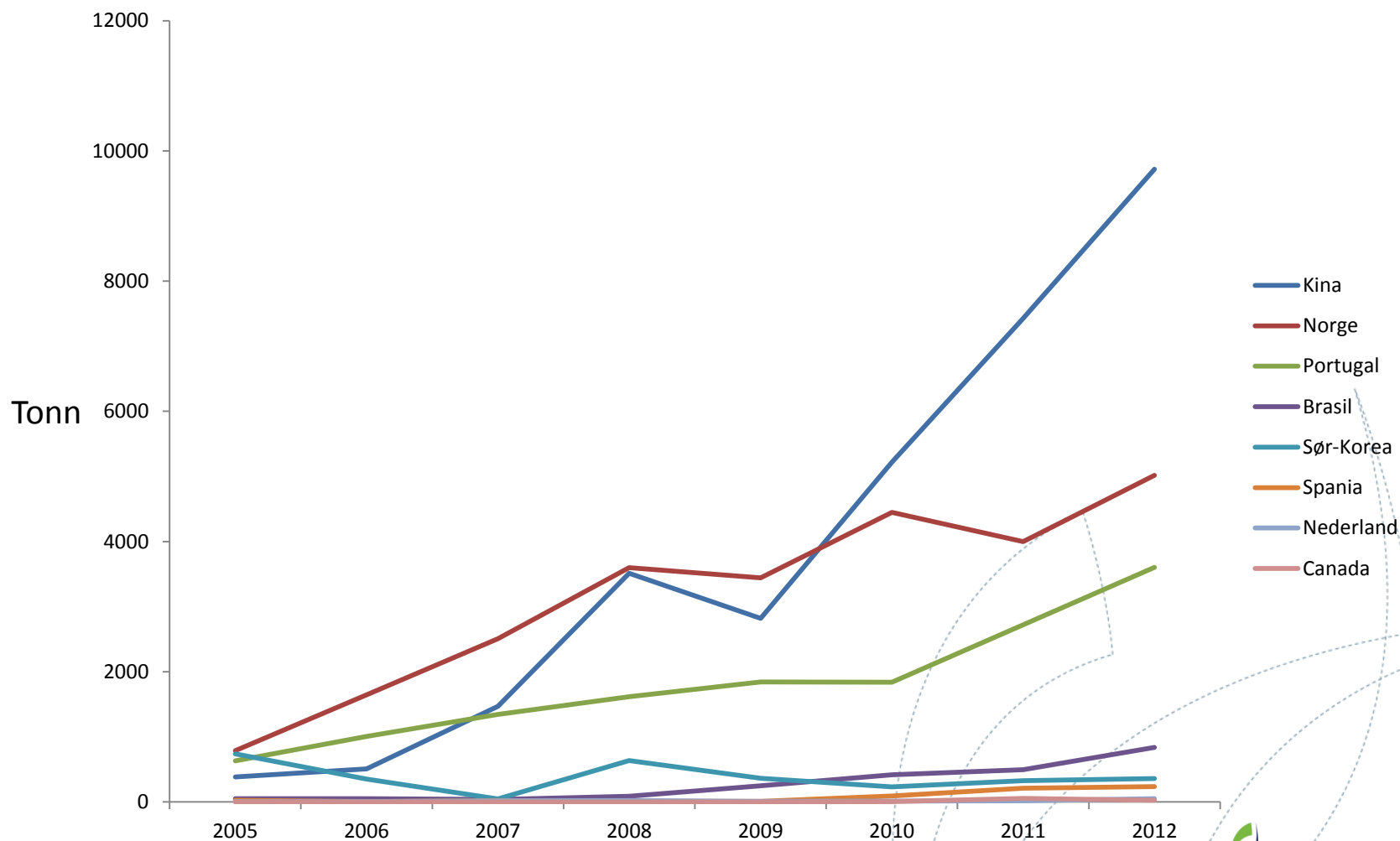
Handelsstatistikk

- Angolas import av sjømat
  - Mengde
  - Nasjoner
- Klippfisk
  - Konkurrenter
  - Månedsvariasjoner
  - Pris

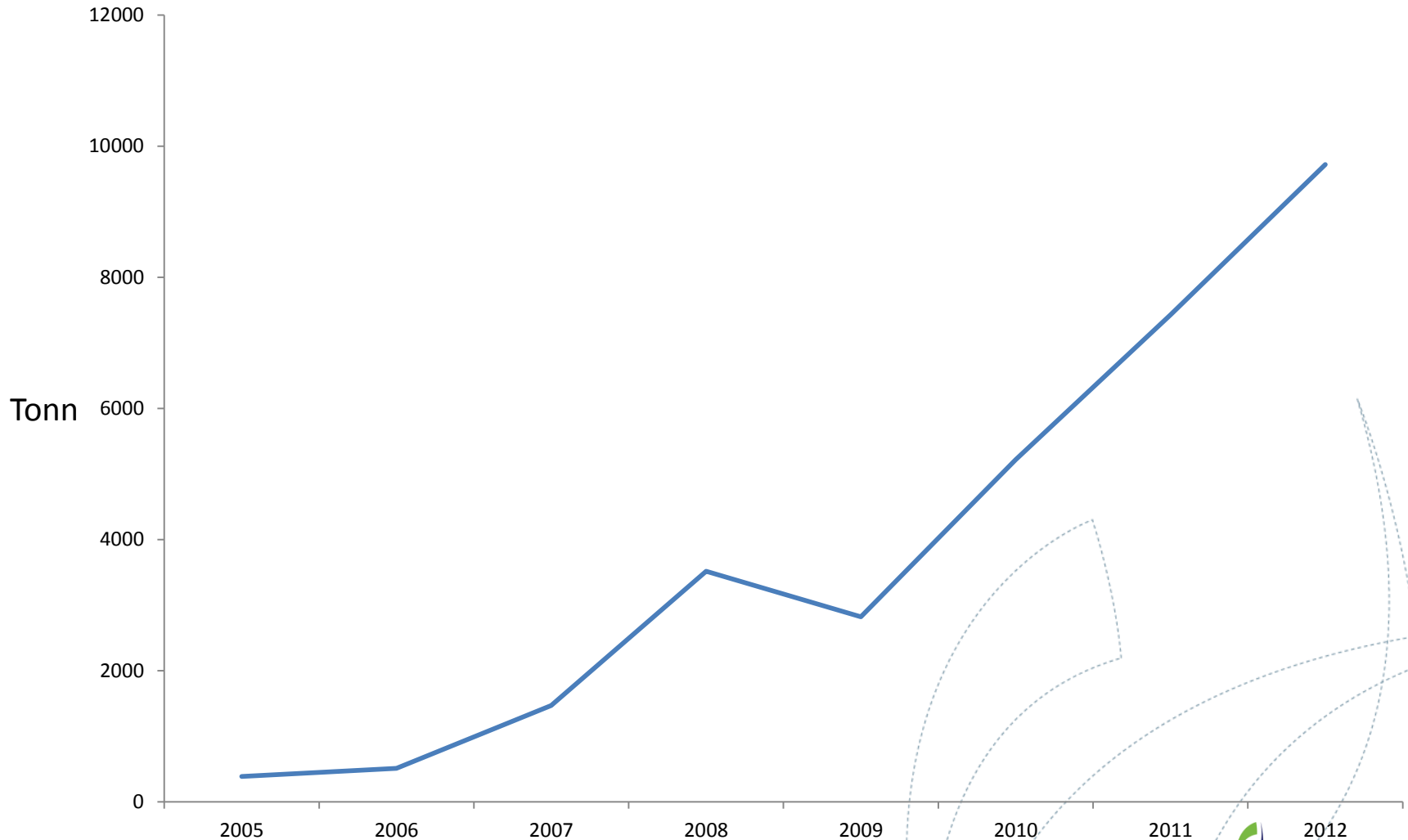
Angolas totale import av sjømat i perioden 2005 – 2013 i mengde (tonn)

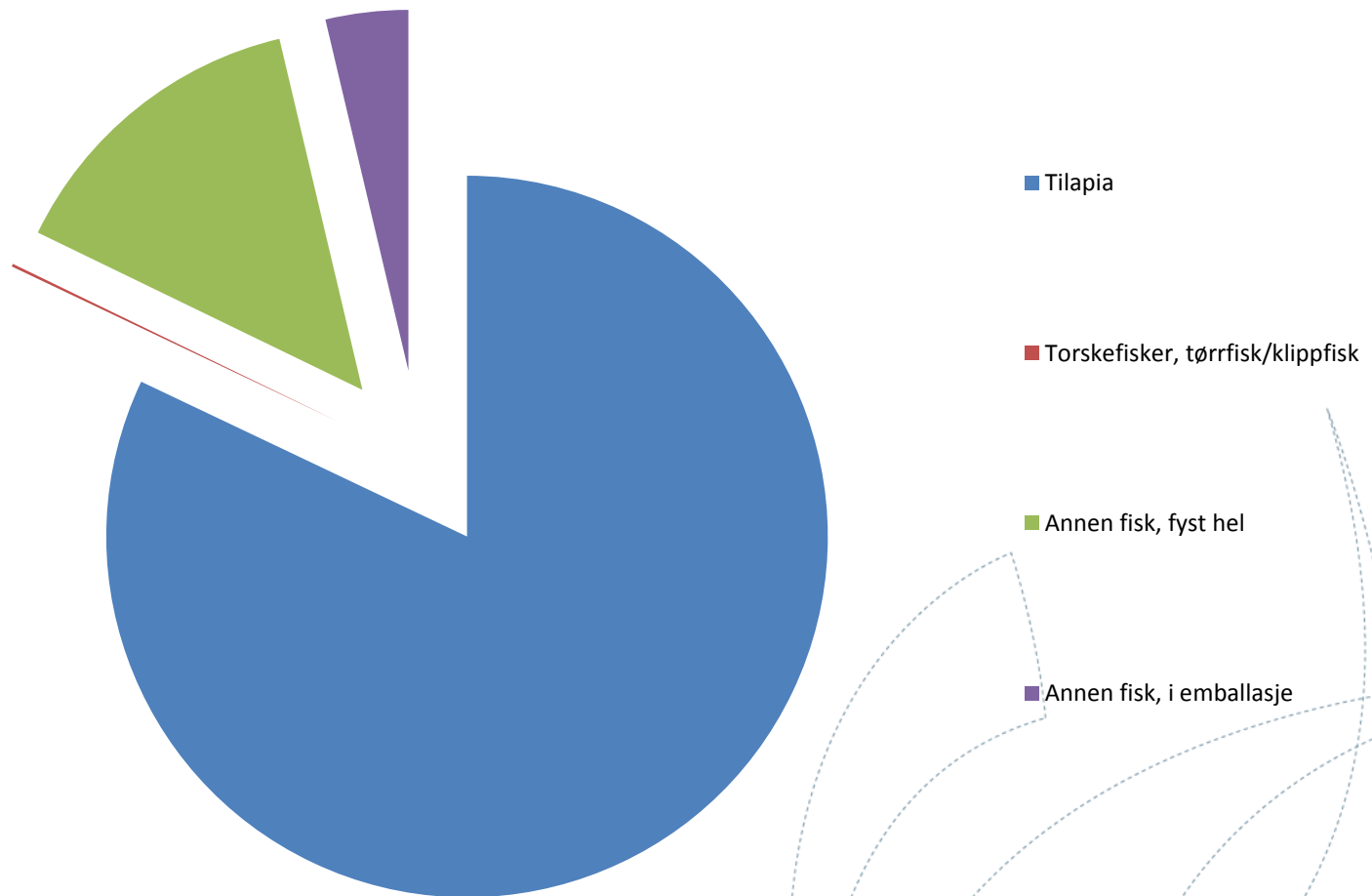
Angolas import av sjømat i mengde etter nasjon i perioden 2005 – 2012

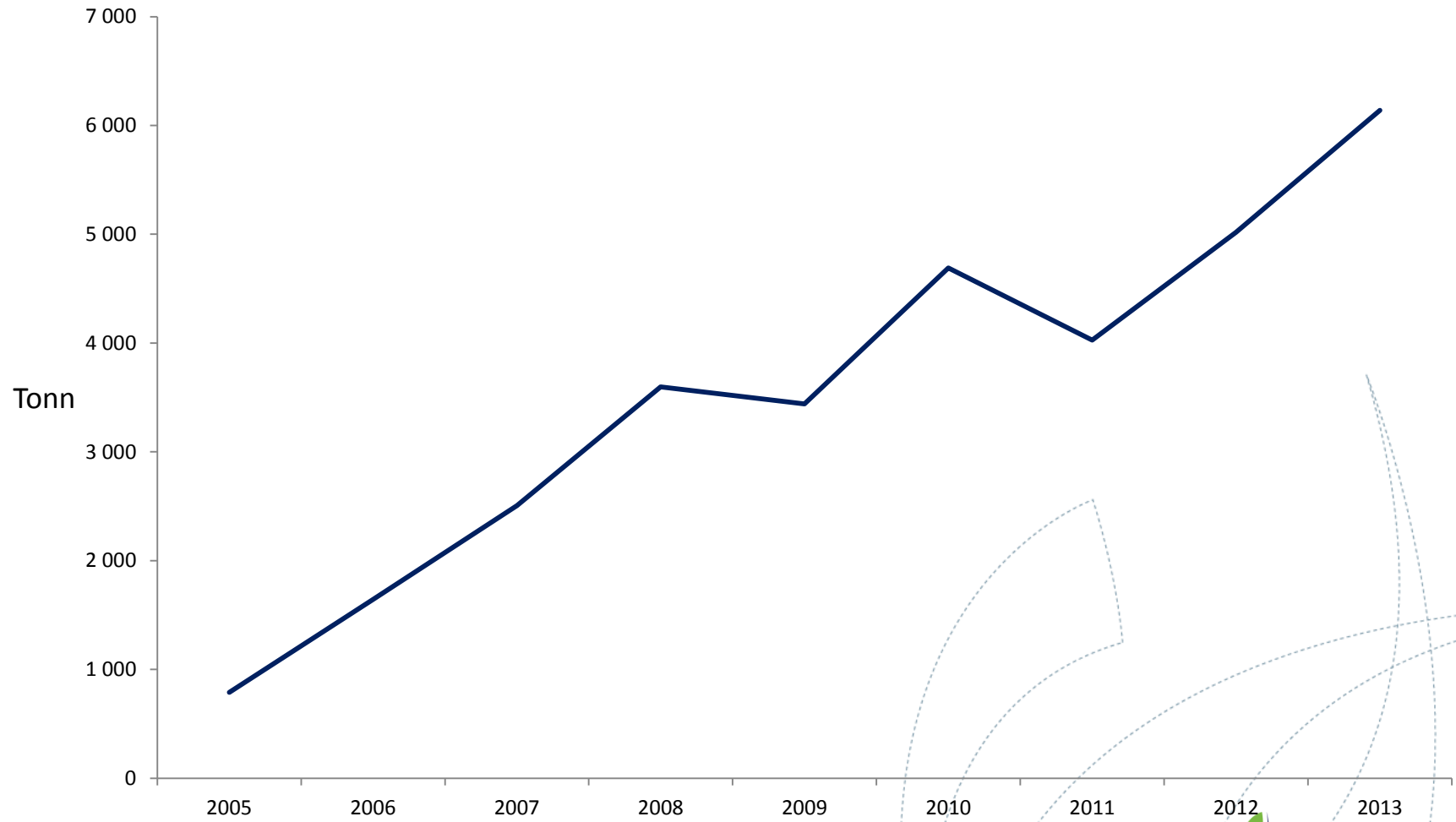
Kinas eksport av sjømat til Angola i perioden 2008-2012

Kinesisk eksport av sjømat til Angola i 2012 etter produkt i andel av total eksport

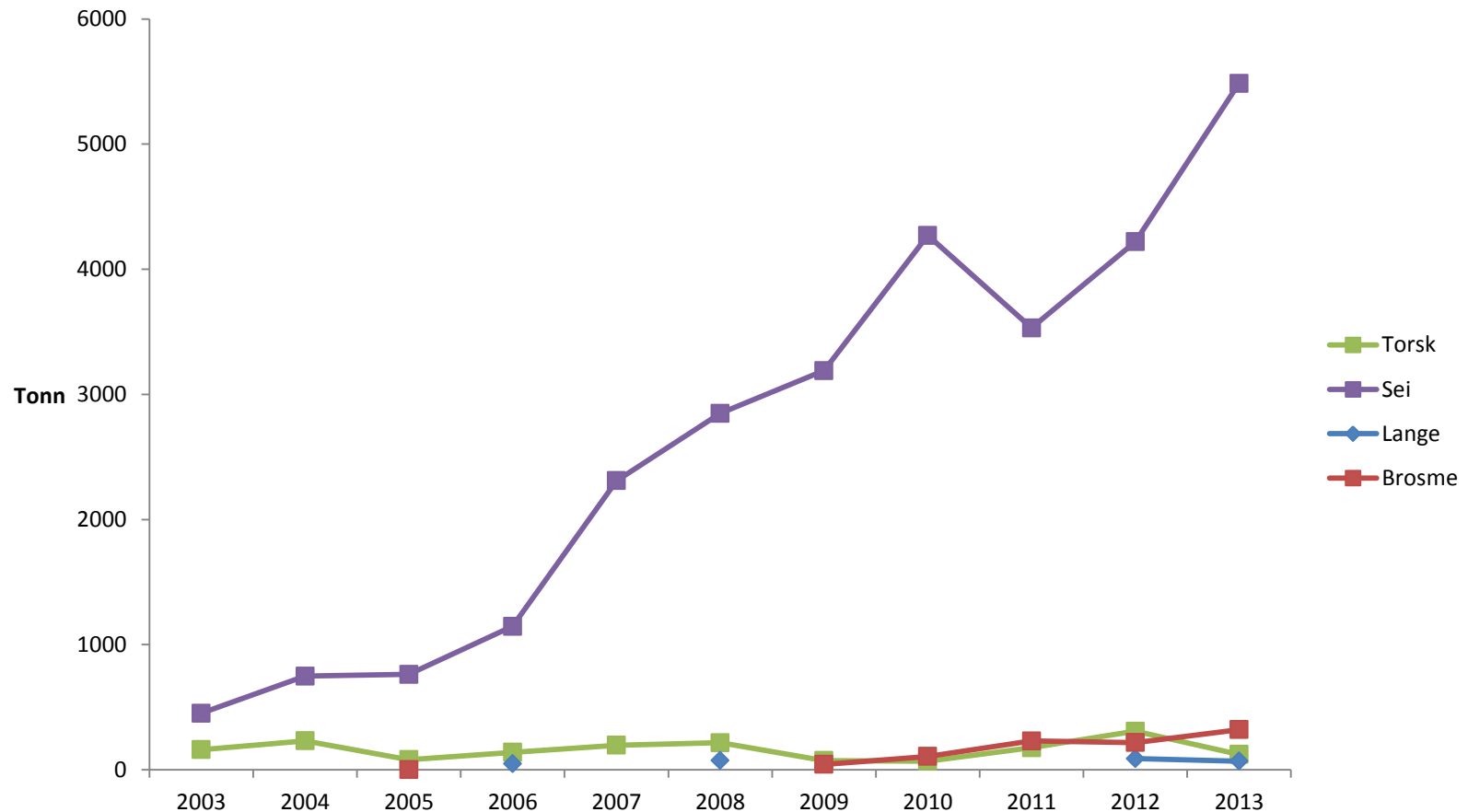

Norsk eksport av sjømat til Angola i perioden 2007 - 2013

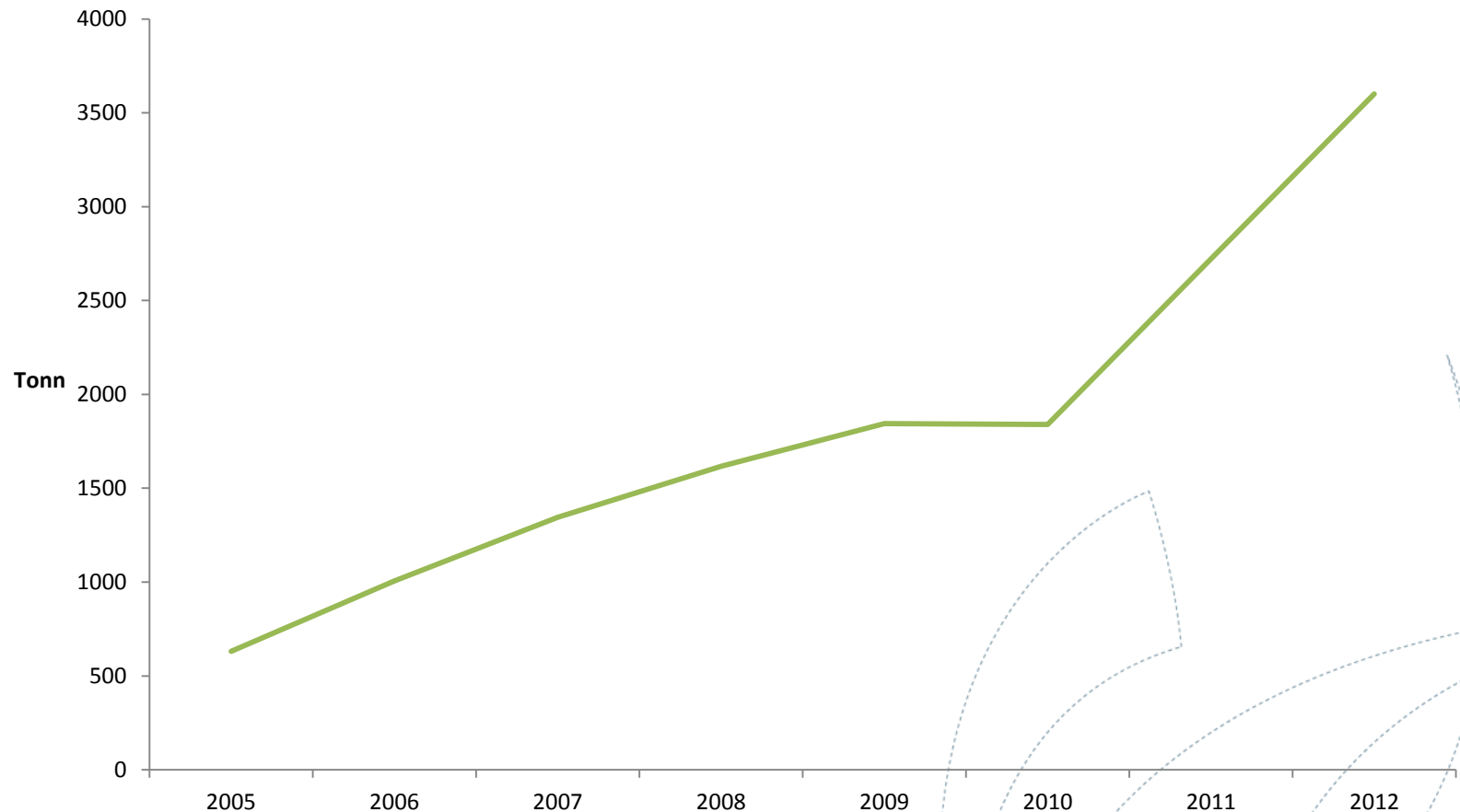

Norsk eksport av klippfisk til Angola i perioden 2003 - 2013

Portugisisk eksport av sjømat til Angola målt i mengde (tonn) i perioden 2005 – 2012

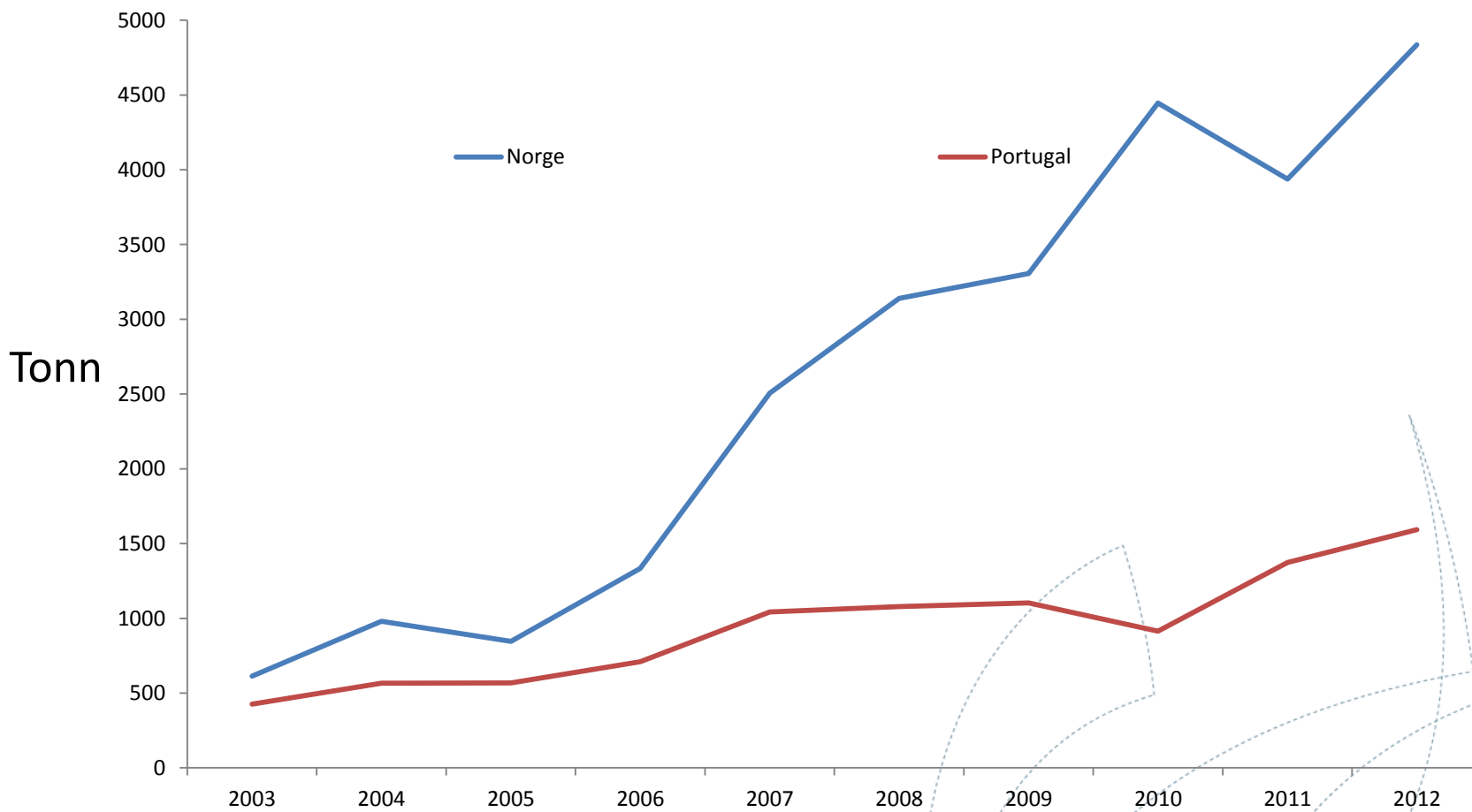
Portugisisk eksport av sjømat til Angola i 2012

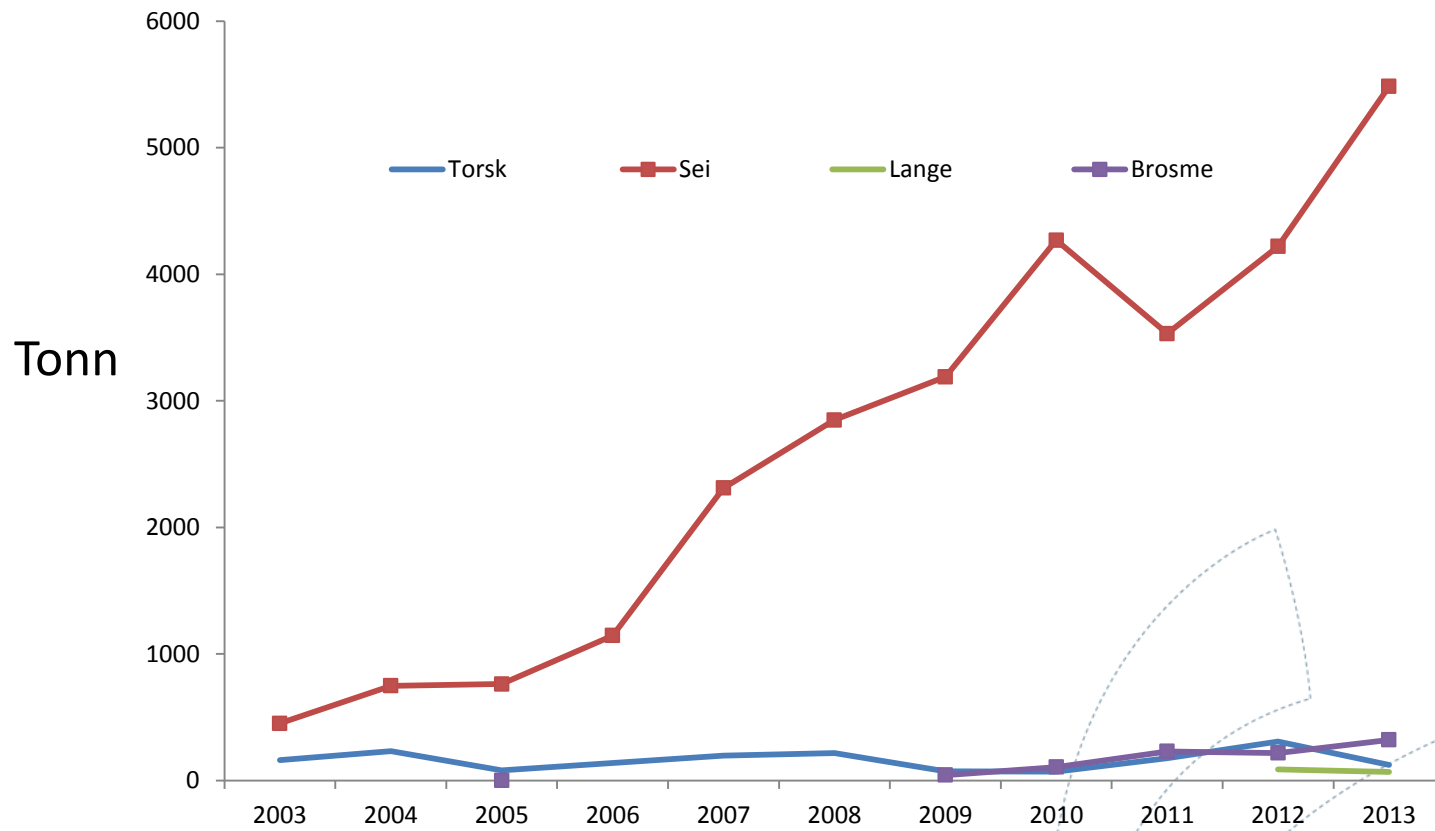
Handelsstatistikk

- Klippfisk
  - Volum
  - Månedsvariasjoner
  - Priser

Total import av klippfisk i Angola i perioden 2003 - 2012

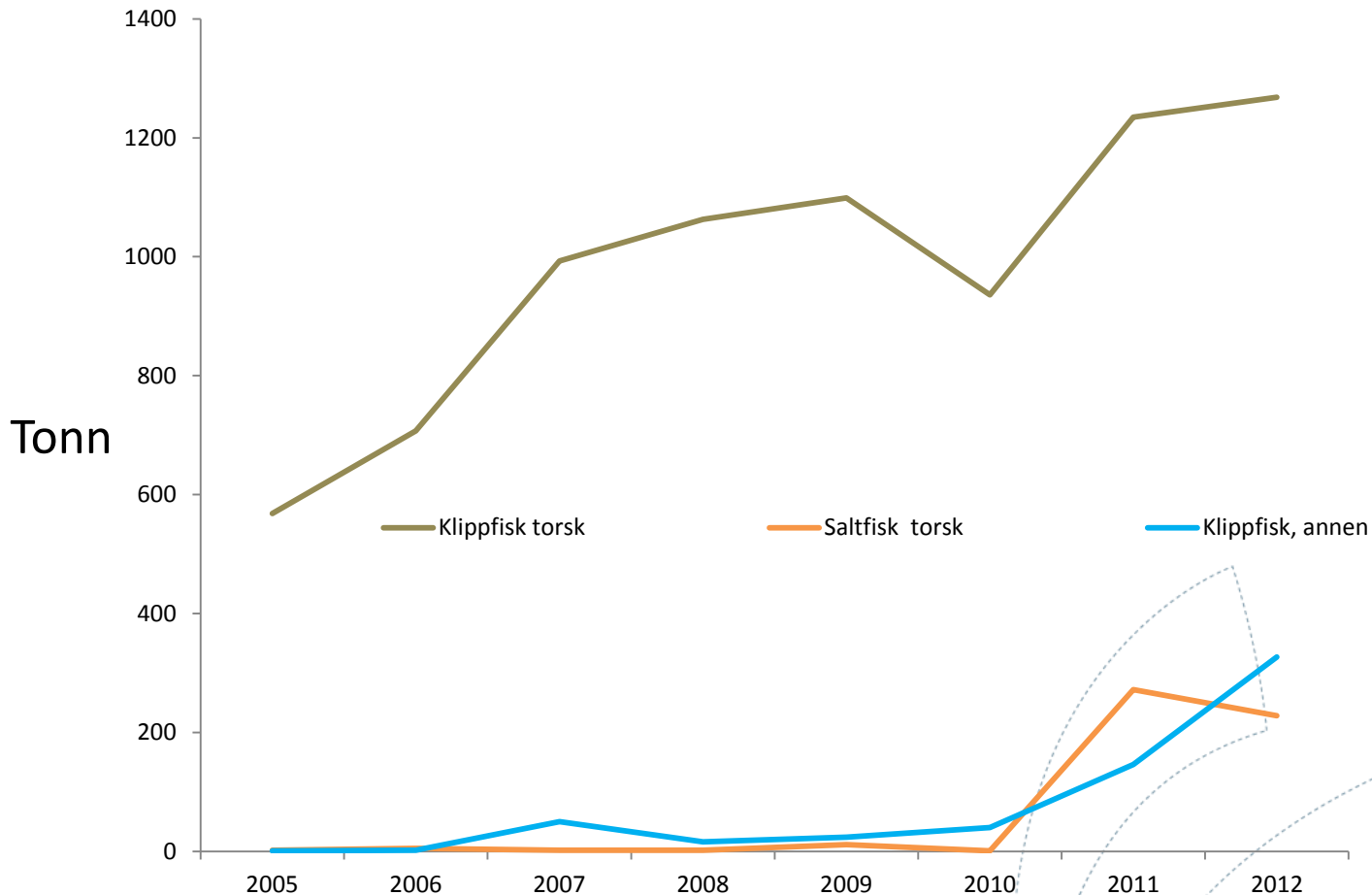
Norsk eksport av klippfisk til Angola i perioden 2003 til 2013

Eksport av klippfisk av torsk til Angola i perioden 2003 - 2012

Portugisisk eksport av konvensjonelle fiskeprodukter til Angola i perioden 2005-2012

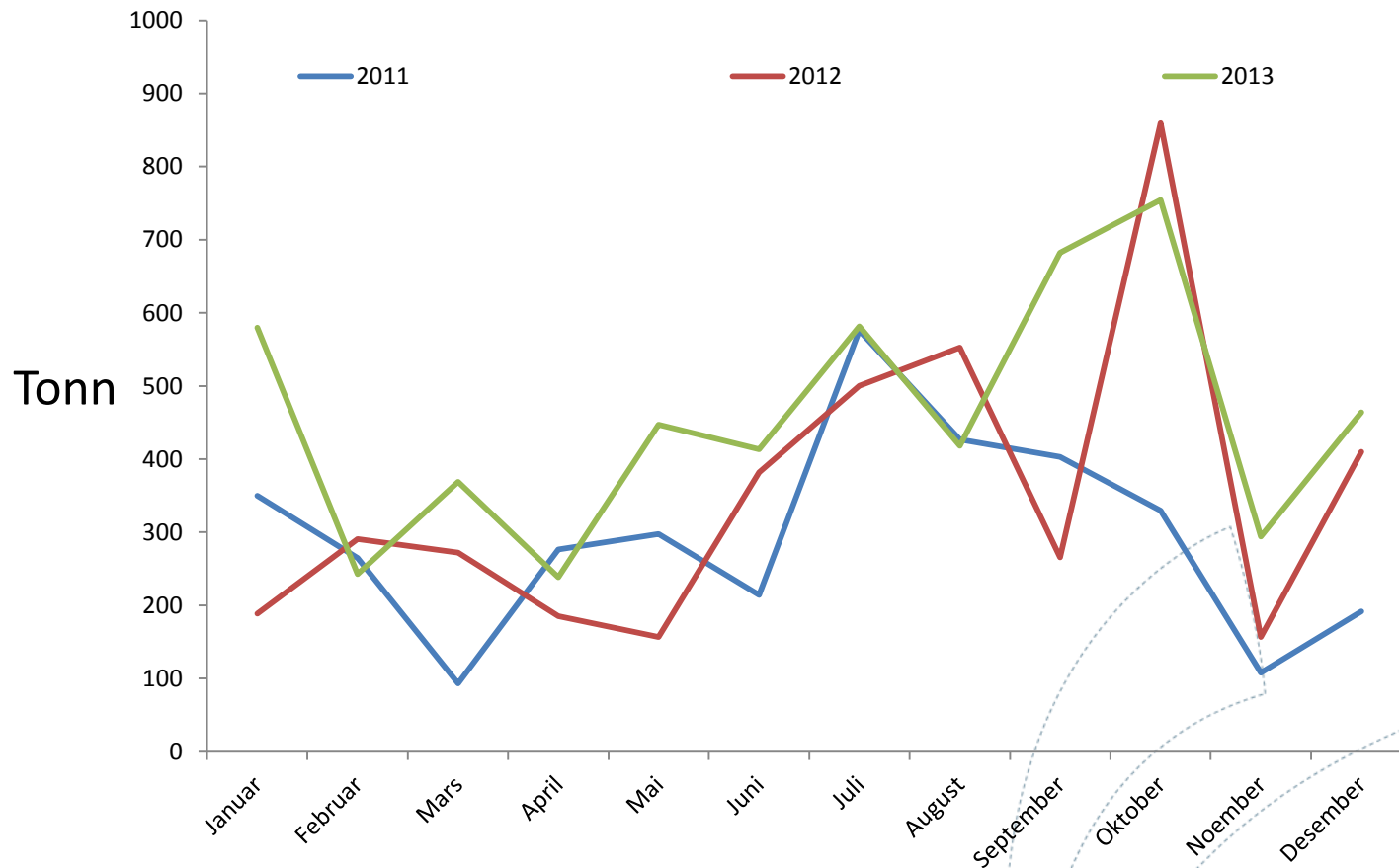
Handelsstatistikk

- Et sjømatmarked i enorm vekst
- Få store eksportnasjoner
  - Kina
  - Norge
  - Portugal
- Konvensjonelle produkter utgjør en stor andel av total import
  - 40 prosent
  - Norge (Sei)
  - Portugal (Torsk)
- Kina
  - Tilapia (hel og filet)
  - Noe eksport av «bacalhau» via Portugal(?)
  - Svak økning i direkteeksport

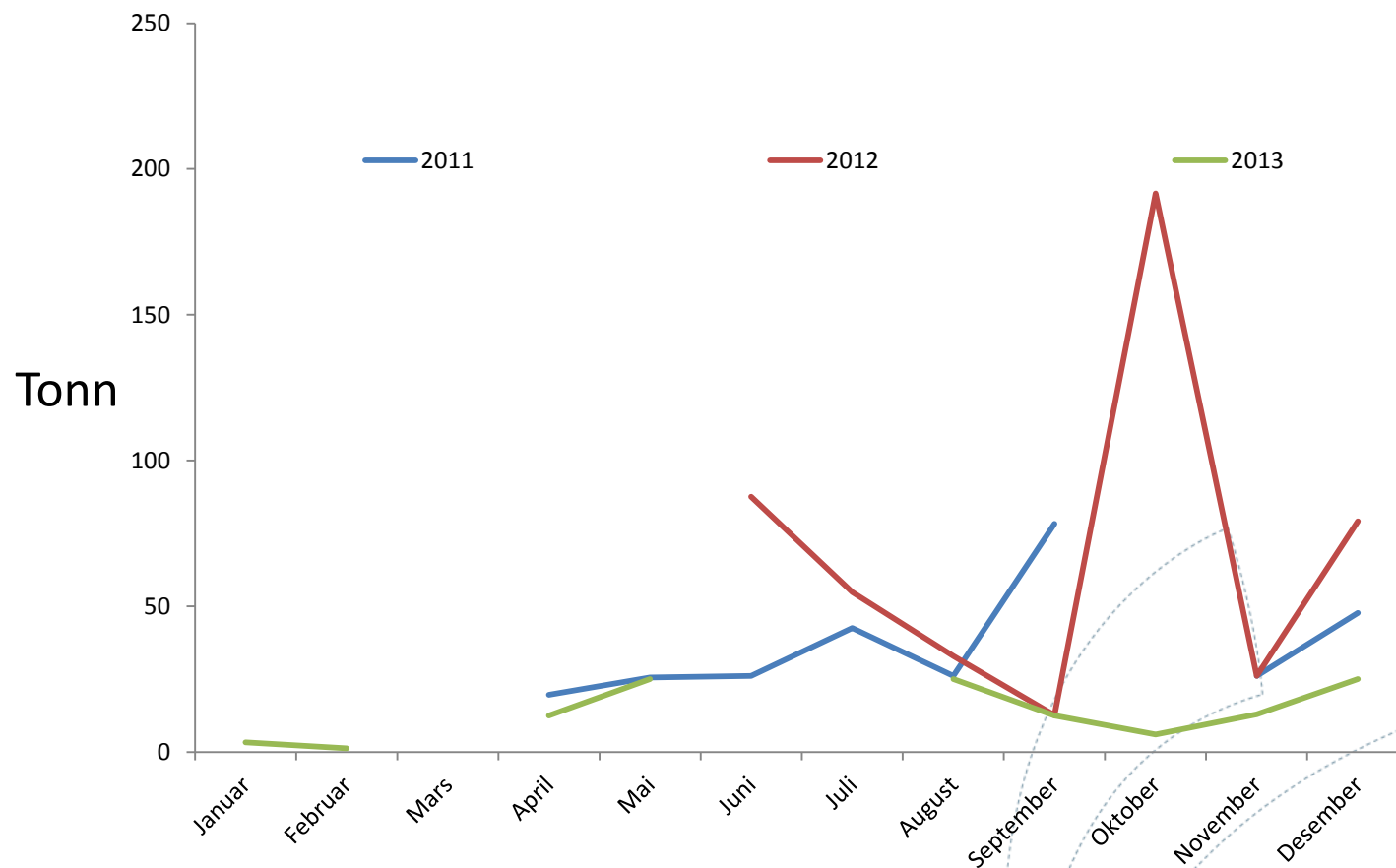
Månedsvariasjoner

- Klippfisk av torsk
- Klippfisk av sei

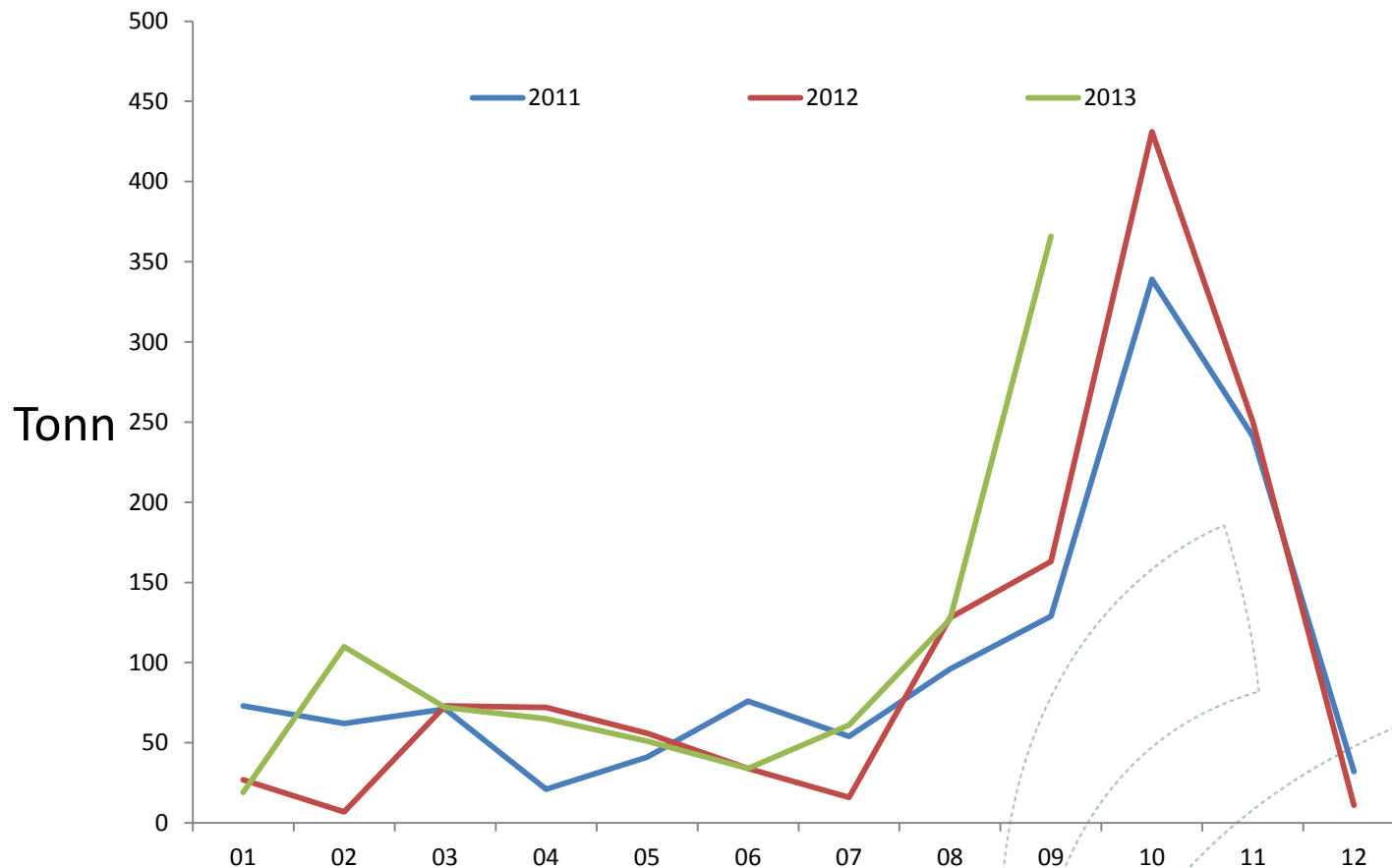
Import av klippfisk av sei per måned i Angola i perioden 2011-2013

Norsk eksport av klippfisk av torsk til Angola i perioden 2011-2013 etter måned

Portugisisk eksport av torsk per måned til Angola i perioden 2011-2013

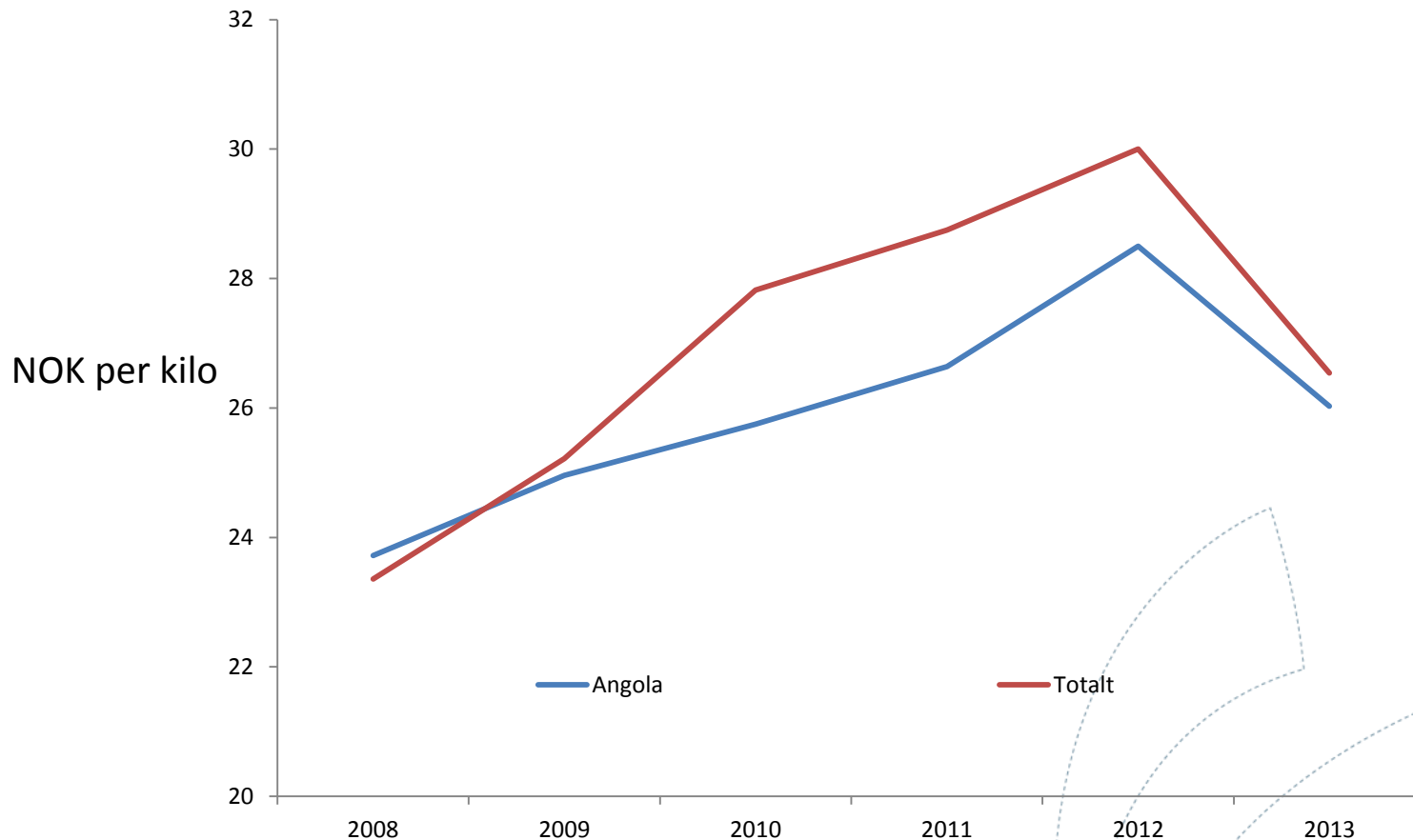

Sesongvariasjoner

- Sei konsumeres hele året
  - Noe større konsum andre halvår enn første halvår(?)
- Større sesongvariasjoner for torsk
  - Mest til jul(?)
  - «Cabaze»
- Kan vi vokse hele året?

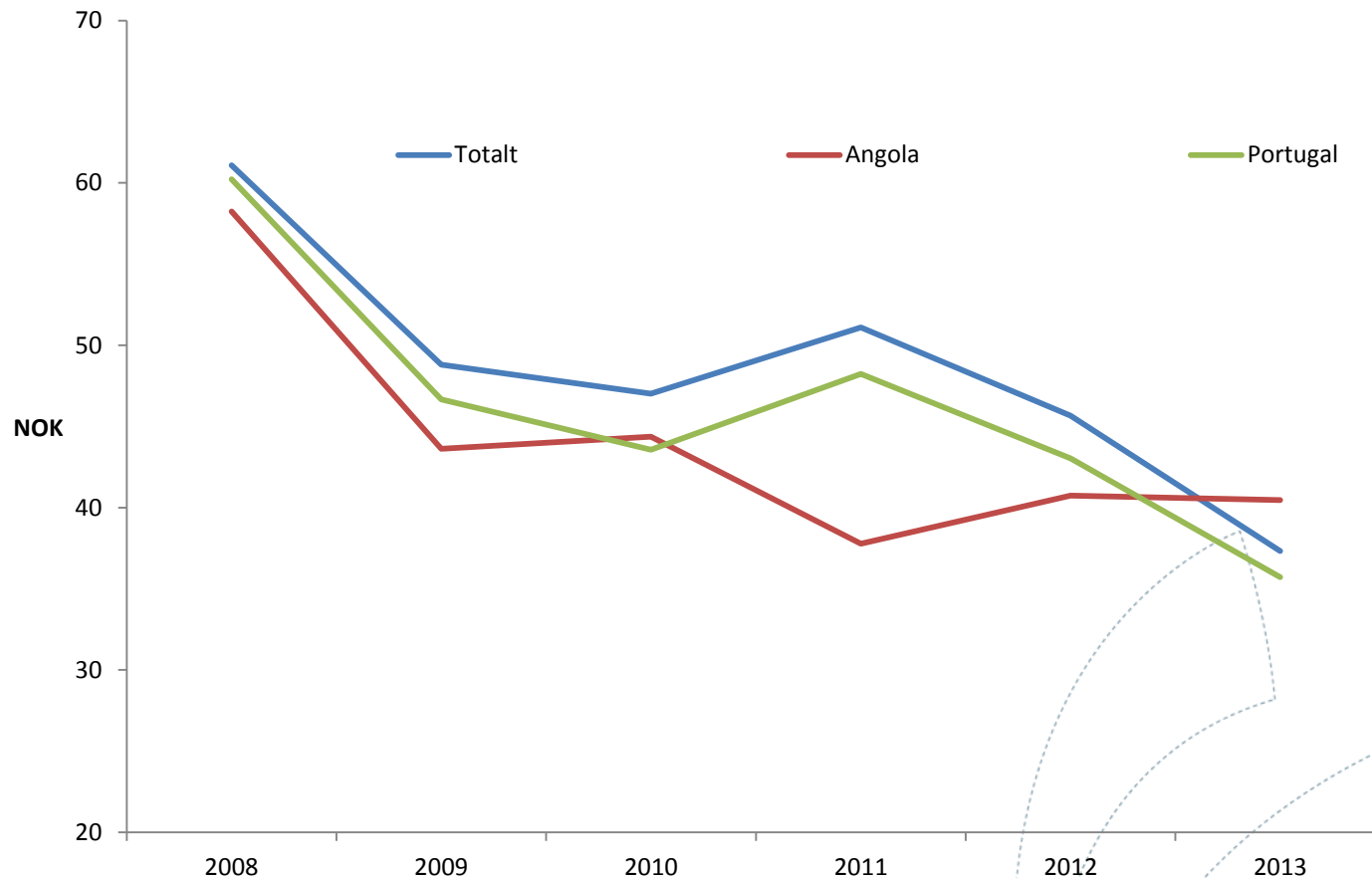
Pris

NOK per kilo for klippfisk av sei til Angola

Pris per kilo for klippfisk av torsk til ulike marked

Pris

- Sei
  - Historisk prisdifferanse
    - Mindre størrelser
      - Ryggsei
      - Kvalitet
  - Økt kjøpekraft har gjort Angola konkurransedyktige på pris
  - Bulk-breaking-strategi
  - Flere forhold / faktorer?
- Torsk
  - Relativ lik Portugal
    - Produkt
      - Størrelse
      - Hvitvasking
  - Flere forhold / faktorer?

Faser

- Fase 1
  - Kunnskapsstatus basert på analyser av handelsstatistikk
- Fase 2
  - Dybdeintervju med norske aktører
- Fase 3
  - Dybdeintervju med angolesiske aktører
- **Fase 4**
  - **Markedsobservasjoner**

Markedsobservasjoner

- Samarbeid med Sagaci Research
  - Supermarkedskjeder
  - Markeder
  - Gatehandlere

Supermarkedskjeder

- Kero
  - Kilamba
  - Nova Vida
- Shoprite
  - Belas
  - Palanca
- Jumbo
  - Maianga
- Nosso Super

Vareutvalg

- Hel flekket fisk
  - Hel klippfisk av sei
  - Klippfisk av torsk (med og uten emballasje)
    - Hel og i ulike stykninger
  - Saltet flekket Alaska pollock
- Fryste produkter
  - Fryst utvannet klippfisk/saltfisk av torsk
  - Fryst desfiado-produkter
  - Fryste hoder
- Desfiado
  - Desfiado av pollock (mange varianter)

Markeder utendørs

- Mercado Kifica
- Mercado de 30
- Mercado Congolenses
- Mercado Sao Paulo
- Mercado Katiton

Markeder utendørs

- Klippfisk av torsk
  - Med og uten emballasje
- Klippfisk av sei
  - Hel flekket fisk
- Alaska pollock
  - Flekket Alaska pollock
- «Bacalhau National»
  - Flekket saltet og tørket fisk av lokale arter

Gatehandlere

- Observasjoner hos gatehandlere i en rekke områder i Luanda
  - Klippfisk av torsk
  - Klippfisk av sei
  - Saltfisk av Alaska pollock
  - «Bacalhau National»
    - Flekket saltet og tørket fisk av lokale arter

吉林省二
地址:
销售热线: 043

PEI
BRAND
SUN
10

Markedsobservasjoner – Luanda

- Torsk
  - Stort produktspekter
  - Distribusjon i flere kanaler
  - Tilsynelatende likt utvalget i brasilianske supermarkeder
  - Portugiserne dominerer kategorien
  - Eksempler på klippfisk merket med norsk opprinnelse
- Klippfisk av sei
  - Produkter både innendørs og utendørs
  - Mindre sei enn eksportstatistikken skulle tilsa?
  - Større konsum i andre deler av landet?
- Klippfisk av lange og brosme
  - Hvor er denne og hvem spiser den?

Markedsobservasjoner – Luanda

- Alaska pollock
  - Mange produktvarianter
    - Hel flekket
      - Portugisisk / kinesisk(?)
    - Desfiado
      - Saltet
        - » Merket med Portugal – Produsert i Kina (?)
      - Fryst utvannet
- Lokal arter
  - «Bacalhau nacional»
  - Ulike saltvannsararter fanget ved kysten
  - Prismessig under eller likt med sei

Faser

- Fase 1
  - Kunnskapsstatus basert på analyser av handelsstatistikk
- Fase 2
  - **Dybdeintervju med norske aktører**
- Fase 3
  - Dybdeintervju med angolesiske aktører
- Fase 4
  - Markedsobservasjoner

Faser

- Fase 1
  - Kunnskapsstatus basert på analyser av handelsstatistikk
- Fase 2
  - Dybdeintervju med norske aktører
- **Fase 3**
  - **Dybdeintervju med angolesiske aktører**
- Fase 4
  - Markedsobservasjoner

Dybdeintervju med angolesiske aktører

- Intervju med Shoprite
  - Cape Town
  - September / oktober 2014
- Norske ambassaden i Luanda
  - Arbeidsmøte i forbindelse med markedsreise vinteren 2014/2015
- Bedrifter som leverer «cabaze»
  - Intervjuer i forbindelse med markedsreise vinteren 2014/2015
- Angolesiske aktører
  - Den portugisiske kokken Vitor Sobral med restaurant i Luanda
  - Noen som kan hjelpe med kontakter?

Diskusjon

- Hva skal vi prioritere?
- Marked
  - Torsk
  - Sei
  - Konkurransen
- Handelsbarrierer
  - Korrupsjon
  - Tollsatser
  - Strukturen i distribusjon

Klippfisk til Angola (FHF-900964)

Styringsgruppemøte

Finn-Arne Egeness
Ingelinn Eskildsen Pleym